

OKUL ÖNCES DÖNEM ÇOCUKLARININ DUYGU DÜZENLEME BECER LER N N ÇE TL DE KENLER AÇISINDAN NCELENMES ¹

EXAMINATION OF THE EMOTION REGULATION SKILLS OF PRESCHOOL CHILDREN IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

uheda BOZKURT YÜKÇÜ²

Haktan DEM RC O LU³

Ba vuru Tarihi: 25.08.2017 Yay,na Kabul Tarihi: 11.11.2017 DOI:10.21764/maeuefd.336085

Özet: İnsan, günlük yaşam, göz önünde bulundurulduğunda, aynı gün içerisinde birçok farklı duygunun deneyimlendiği ancak sosyal ilişkileri sürdürülebilmek için her durum ve ortamda duyguların doğal seyrinde yaşamadığı, görülmektedir. Kişiler duyguların, yaşam arken içinde bulunduğu ortam ve çevresindeki kişilerden etkilenmektedir. Bu nedenle kişilerin duyguların, düzenleme yollarını bulması, oldukça önemli hale gelmektedir. Bu araştırmanın amacı; okul öncesi dönemdeki çocukların duygu düzenleme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırmanın örneklemini, basit rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiş olan 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında Ankara ili Çankaya ilçesinde bulunan bazı anaokullarda devam eden dört-altı yaş arası, 240 çocuk ve ebeveynlerden oluşan betimsel araştırma yöntemlerinden kesitsel tarama modelinde yürütülen araştırmanın veri toplama aşamasında; Genel Bilgi Formu ve Duygu Düzenleme Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi için Kruskal Wallis-H Testi, Bağımsız Gruplar-T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular üzerinden çocukların duygu düzenleme becerilerinin yaş, cinsiyet, kardeş sayısı, anne çalışmaması durumu, babanın yaşı ve babanın eğitim durumuna göre farklılık göstermediği ancak annenin eğitim düzeyi, annenin yaşı ve ailenin aylık gelirine göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Duygu, duygu düzenleme, okulöncesi, çocuk gelişimi*

Abstract: Considering people's daily life, it is seen that many feelings are experienced in the same day, but feelings cannot always be experienced naturally in order to sustain social relations. The individual is not independent of the environment in which he or she is living and the people around it. For this reason, it becomes very important to find ways to regulate one's feelings. The purpose of this research is to examine preschool children's emotion regulation skills in terms of various variables. The sample of the study selected by simple random sampling method, consisted of 240 parents and their children between the ages four-six who attend independent kindergartens located in Çankaya counties of Ankara during the 2015-2016 academic year. In this study conducted by descriptive screening model, General Information Form and Emotion Regulation Checklist were used. Kruskal Wallis-H Test, Independent Groups T Test, One Way Anova were used to analyze of data. According to the results of this study, emotion regulation skills of children differ based on mother's age and educational status and monthly income but do not differ based on age, gender, number of siblings, father's educational status, and mother's and father's working status.

Keywords: *Emotion, emotion regulation, preschool, child development*

Giriş

Duygular, insan yaşamında önemli ve hayati fonksiyonlardan biri olarak tanımlanmaktadır. Duyguların önemini vurgulamak bakımından oldukça anlamlıdır. Ancak duygular, işlevsel olarak

¹Bu çalışmada Yrd. Doç. Dr. Haktan DEM RC O LU tarafından, Ankara'da Aralık 2017'de Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde hazırlanmıştır. Bu çalışmada Anaokullarda Devam Eden Çocukların Duygu Düzenleme ve Sosyal Problem Çözme Becerileri ile Ebeveynlerinin Duygusal Okuryazarlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi isimli yüksek lisans tezinin bir kısmından yararlanılmıştır.

² Aralık 2017'de Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, suhedabzkrt06@gmail.com, ORCID ID :0000-0001-6611-4113

³Yrd. Doç. Dr. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, hdemircioglu@hacettepe.edu.tr, ORCID ID :0000-0002-5092-1698

kullanılmadığında; uygun zamanda, uygun durumda ve gereken yerlerde ifade edilmediğinde insan yaşamını zorlaştıran bir unsur haline gelebilmektedir (Gross ve Thompson, 2007). İnsan günlük yaşam, göz önünde bulundurulduğunda, aynı gün içerisinde birçok farklı duygunun deneyimlendiği ancak sosyal ilişkileri sürdürülebilmek için her durum ve ortamda duyguların doğal seyrinde yaşamadığı görülmektedir. Kişisel duyguların, yaşamın içerisinde bulunduğu ortam ve çevresindeki kişilerden bağımsız değildir. Bu nedenle kişilerin duyguların düzenleme yollarının bulunması oldukça önemli hale gelmektedir (Denollet, Nyklicek ve Vingerhoets, 2008). Bu açıdan bakıldığında; kişilerin kendilerinin ve başkalarının duygularını tanıması, anlaması ve uygun duygusal tepkilerde bulunması gibi önemli unsurlar, içeren duygu düzenleme becerisi günlük yaşam için oldukça önemli ve gerekli bir beceridir.

Duygular; istenmeyen durumlarla başa çıkmak için hızlı bir şekilde değerlendirme yapma ve harekete geçme eylemini izleyen biyolojik olarak dayanıklı yeteneğidir (Cole, Martin ve Dennis, 2004). Duygu düzenleme ise, bireylerin sahip oldukları duyguların nasıl deneyimleyecekleri ya da nasıl davranacakları ile ilgili kasıtlı ya da otomatik olarak duyguların etkileme girişimleridir (Gross ve Thompson, 2007). Duygu düzenleme, bir duyguyu deşirmeye ya da kontrol etmek gibi basit bir şekilde sınırlanmayacak kadar karmaşık bir süreçtir. Bu süreç, kişisel hedeflere ilişkin olarak duyguların bastırılması, sürdürme ve düzenlemeyi içeren içsel ve dışsal süreçlerin tamamını kapsamaktadır (Cole, Michel ve Teti, 1994; Gyurak, Gross ve Etkin, 2011; Thompson, 1994). Başka bir deyişle duygu düzenleme; durum, dikkat, değerlendirme ve kişisel deneyim ya da psikolojiyi ortaya çıkarmayı içeren duygunun, bir ya da birden çok özelliğindeki deşimi ifade etmektedir (Bargh ve Williams, 2007; Gross ve Thompson, 2007). Eisenberg ve Spinrad (2004) duygu düzenlemeyi, içsel süreçlerin ve sergilenen davranışların düzenlenmesinin bir birleşimi olarak değerlendirilmektedir. Duygular kişilerin kendi davranışları kadar diğerlerinin davranışları da deşirmeye yönelik değerlendirme ve davranış eylemlerini içermektedir. Örneğin; bir bebek korktuğunda beden ve yüz ifadeleri deşir ve buna karşılık olarak bakım veren kişilerin bebeğe olan yanıtı deşirir (Cole, Martin ve Dennis, 2004). Bu bağlamda duyguların hem düzenleyen hem düzenlenen olduğunu söylemek mümkündür (Cole, Michel ve Teti, 1994). Duygu düzenleme becerisi belirli bir durumun sosyal, duygusal, bilişsel gereklerinin farkında olmayı, gerektirmekte ve aynı zamanda hem negatif hem pozitif duyguların deşirmeyi içermektedir (Cole, Martin ve Dennis, 2004; Eisenberg ve Spinrad, 2004; Kopp, 1989; Mauss, Bunge ve Gross, 2007).

Duygu düzenlemenin gelişimi, duygu düzenlemeyi anlamada oldukça güçlü bir araç olarak kullanılmaktadır. Duygu düzenleme, doğrudan itibaren kazanılan bir takım beceriler ile birlikte

zaman içerisinde a amal, olarak geli en bir yap,ya sahiptir (Dodge ve Garber, 1991). Bu nedenle duygu düzenlemenin geli imsel literatürüne ili kin yap,lan çal, malar,n büyük ço unlu u bebeklikten yeti kinli e do ru ilerleyen bir periyot üzerine odaklanm, t,r (Thompson, 1994, 1990). Bu geli imsel ilerleme periyodu; nörobiyolojik (Frontal lobun geli mesi), kavramsal (duygusal süreçleri anlama) ve sosyal güçlerin bir araya geldi i ve yeti kinlikte gözlemlendi imiz duygu düzenlemedeki bireysel farklılıklar,n olu tu u bir süreç olmas, sebebiyle oldukça önemlidir (Calkins ve Hill, 2007; Stegge ve Terwogt, 2007; Thompson ve Meyer, 2007) . Aynı zamanda duygu düzenleme becerisini kazanmak, çocukluk döneminin kritik geli im görevlerinden biri (Macklem, 2007) olman,n yan,nda bu beceriyi kazanmak geli imsel aç,dan da önemli bir ba ar, olarak de erlendirilmektedir Cole, Martin ve Dennis, 2004).

Bebeklerin duygu düzenleme çabalar, do umdan itibaren ba lamakta ve ilk bir y,l boyunca haz için emme, rahats,z oldu u bir durum için a lama, yard,m arama, yakla ma davran, lar,, nefret bak, lar,, dikkat da ,tma gibi daha çok otonomik fizyolojik mekanizmalar arac,l, yla kontrol edilmektedir (Calkins ve Fox, 2002; Fox ve Calkins, 2003; Kopp, 1989). Bebekler duygu düzenlemeye ili kin her ne kadar erken belirtiler gösteriyor olsa da bu dönemde ve ya am,n ilk y,llar, boyunca, duygu düzenlemede birincil bak,m veren ki inin aktif rolü oldukça bask,nd,r (Brownell, Kopp, Brownell ve Kopp, 2007; Thompson, 1994). Bili sel geli imin ilerlemesi ile birlikte birinci y,l,n sonlar,na do ru bebekler kendi duygu düzenleme süreçlerinde daha aktif bir rol oynamaktadırlar (Kopp, 1982). Pasif duygusal süreçlerin yerini aktif duygusal süreçler almaya ba lad,kça bebek d, dünyaya verdi i cevaplarda amaçl, bir ekilde duygu durumlar,n, yönetmek için belirli stratejiler kullanmaya ba lamaktadırlar (Calkins ve Dedmon, 2000). Yakla ma, geri çekilme, dikkatini ba ka yere çevirme gibi sosyal motor davran, lar sergilemenin yan,nda bu davran, lar da sosyal içerikler söz konusu olmaktadır (Calkins ve Hill, 2007). ki ya ise pasif duygu düzenlemeden aktif duygu düzenlemeye geçi in tamamland, , bir zaman dilimi olarak görülmektedir (Rothbart, Ziaie ve O'boyle, 1992). Ancak bu dönemde çocuk yine de tamamen ba ,ms,z olarak duygu düzenleme becerisine sahip de ildir (Calkins ve Dedmon, 2000). Üç ya a do ru çocuklar annelerinden ayrılp akranlar, ile daha çok vakit geçirmeye ba lamaktadırlar. Bunun sonucu olarak kendisinin ve di erlerinin duygular, hakk,nda art,k daha çok ey bilmekte ve daha bilinçli olarak duygu düzenleme becerilerini sergilemektedir (Cole, Michel ve Teti, 1994).

Okul öncesi dönem, çocuklar,n d, dünya ile daha çok etkile ime girdi i bir dönem olmas, itibariyle sosyal ba lamalar,n geniledi i bir zaman dilimi olarak görülmektedir. Bu dönemde çocuklar, çevresinde bulunan duygusal olarak dikkat çekebilecek özellik ve durumlara yakla ma,

uzakla ma ya da de i tirme olanaklar, oldu unu fark ettikçe duygu düzenleme aç,s,ndan daha becerikli hale gelmektedirler (Demirkap,, 2014). Dil geli imine ili kin geli imsel aç,dan beklenen patlaman,n gerçekleşmesi ve bili sel geli imin ilerlemesi ile birlikte çocuklar artan duygusal deneyimlerini daha çok ifade edebilir hale gelmektedir (Kopp, 1989). Bu durum, bak,m veren ki inin duygusal tepkiler ile ilgili olarak çocu a do rudan yönerge verebilmesine ve çözüm önerisinde bulunabilmesine olanak sa lamaktadır (Demirkap,, 2014). Üç ya ,ndan itibaren çocuklar, di er aile üyeleri ile duygular,n, tart, abilmekte ve di erlerinin duygular,n, daha iyi anlayabilmektedirler. Okul öncesi dönemdeki çocuklar,n duygu düzenleme becerisi oyunlar s,ras,ndaki duygusal ifade üretimlerinde ve gerçek durumlardaki ifadelerini düzenlemelerinde de belirgin olarak görülebilmektedir. Ayn, zamanda çocu un geni leyen sosyal a lar, (akranlar, okul, kom ular,n çocuklar,, ö retmen vb.), çocu a duygular ve duygular,n düzenleyicili ine ili kin yeni bilgi edinme f,rsatlar, sunmaktadır. Korku gibi bask,n duygular,n yo un ve s,k olarak görünümünün dü ük sosyal ba lamalar ile ili kilendirilmesi (Cole, Michel ve Teti, 1994) bu dönem çocuklar, için sosyal çevre f,rsatlar,n,n ne denli önemli oldu unu ortaya koymaktadır.

Okul öncesi dönemde, etkili duygu düzenleme becerilerinin eksik olmas, durumunda sosyal ili kiler ve okula uyumda güçlükler ya anabilmektedir. Bu nedenle etkili duygu düzenleme becerilerinin ve stratejilerinin kazan,m, erken çocukluk döneminin kritik bir ba ar,s, olarak dü ünülmektedir (Calkins ve Hill, 2007). Ayr,ca bu dönemde geli imsel olarak kazan,lmamas, gereken öz-kontrol ya da öz düzenleme becerisinin duygu düzenleme becerisi ile oldukça ili kili olmas, geli imsel s,ra içerisinde duygu düzenlemenin birçok alana nüfuz etti inin de kan,t, olarak görülmektedir (Calkins, 2009). Okul öncesi dönem boyunca öz düzenleme becerisi stratejileri konusunda da bir at, görülmektedir. Çocu un, duygusal olarak ba a ç,kma modelleri geli tirmek konusunda zorlanmas, durumunda inkar, çözüme ve yanl, davran, gibi olgunla mam, ba a ç,kma modellerine yönelmesi oldukça muhtemel olmaktadır. Bu konuda zorlanm, okul öncesi dönem çocuklar,, beklenilenden çok daha kolay üzülebilmekte ve öfke nöbetleri gösterebilmektedirler. Sonuç olarak bu durum duygu düzenleme becerisinin geli ememesine i aret etmektedir (Cole, Michel ve Teti, 1994). Bu ba lamda okul öncesi dönem boyunca gerçekle en ya am deneyimleri ve ili kiler; duygular,n ba ar,l, bir ekilde kullan,lmamas,, duygu düzenleme için gereken stratejilerin kazan,m,, duygulara ili kin konu ma, duygu durumlar,n,n sonuçlar,n, öğrenme ve duygu deneyimlerine ili kin birçok aç,dan çocu a f,rsat sa lamaktadır.

Görüldüğü gibi yaşamın ileriki dönemleri için oldukça önemli bir beceri olan duyguyu düzenleme becerisi büyük ölçüde okulöncesi dönemde ekillenmektedir. Bu açıdan bakıldığında okul öncesi dönem çocuklarının duyguyu düzenleme becerilerini incelemek oldukça önemli hale gelmektedir. Bu nedenle bu araştırmanın amacı, bazı meslek anaokullarına devam eden çocukların duyguyu düzenleme becerilerini çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Söz konusu amaca yönelik olarak şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Çocukların duyguyu düzenleme becerileri yaşa göre farklılaşmakta mıdır?
2. Çocukların duyguyu düzenleme becerileri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
3. Çocukların duyguyu düzenleme becerileri anne ve babanın yaşına göre farklılaşmakta mıdır?
4. Çocukların duyguyu düzenleme becerileri anne ve babanın eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
5. Çocukların duyguyu düzenleme becerileri anne ve babanın çalışmaması durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
6. Çocukların duyguyu düzenleme becerileri kardeş sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
7. Çocukların duyguyu düzenleme becerileri ailenin aylık gelir durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Bu araştırmada bazı meslek anaokullarına devam eden çocukların duyguyu düzenleme becerileri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Bu amaçla betimsel araştırma yöntemlerinden kesitsel tarama modeli kullanılmıştır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008).

Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini, 2015-2016 eğitim öğretim yılında Ankara ilinin Çankaya ilçesinde bulunan 16 bazı meslek anaokuluna devam eden 4-6 yaş arası, 1613 çocuk ve ebeveyni oluşturmaktadır. Araştırmanın evren bilgilerine MEBB S veri tabanına ulaşılmıştır. Araştırma örneklemini ise basit rastgele örnekleme yöntemiyle seçilen, 2015-2016 eğitim öğretim yılında Ankara ilinin Çankaya ilçesinde bulunan 13 bazı meslek anaokuluna devam etmekte olan 4-6 yaş arası, 111 kız ve 129 erkek olmak üzere toplam 240 çocuk ve ebeveyni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü belirlenirken Israel (1992) tarafından örneklem büyüklüğü hesaplama formülleri kullanılarak hazırlanan örneklem büyüklüğü belirleme tablosu kullanılmıştır. Araştırma kapsamında örneklemin evreni temsiliyetini arttırmak amacıyla, evrende bulunan tüm okullardan veri toplanması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda kurum yetkilileri

taraf,ndan veri toplanmas,na izin verilmeyen üç okul d, ,nda 13 ba ,ms,z anaokulunda veri toplama i lemi gerçekte tirilmi tir. Ara t,rman,n örneklem grubuna ili kin demografik da ,l,mlar ise Tablo 1'de verilmi tir.

Veri Toplama Araçlar,

Ara t,rmaya ili kin verilerin toplanmas, amac,yla; ara t,rmaya kat,lan çocuk ve anne-babas,na ili kin genel bilgileri elde etmek amac,yla ara t,rmac, taraf,ndan hazr,lanan Genel Bilgi Formu ve çocuklar,n duygu düzenleme becerilerini ölçmek amac,yla Duygu Düzenleme Ölçe i kullan,lm, t,r.

Tablo 1.

Ara t,rmaya Kat,lan Çocuklar ve Ebeveynlerine li kin Demografik Özelliklerin Da ,l,m,.

	De i kenler	Gruplar	F	%	
Çocuklar	Cinsiyet	K,z	111	46,2	
		Erkek	129	53,8	
	Ya	4	99	41,3	
		5	128	53,3	
		6	13	5,4	
		Karde i yok	59	24,6	
Karde Say,s,	Bir karde	152	63,3		
	ki karde ve üzeri	29	12,1		
Anne	E itim	Ortaokul ve öncesi	27	11,3	
		Lise	78	32,5	
		Üniversite	115	47,9	
		Yüksek lisans-Doktora	20	8,3	
	Ya	21-30 ya aras,	46	19,2	
		31- 35 ya aras,	84	35,0	
		36-40 ya aras,	80	33,3	
		41 ya ve üzeri	30	12,5	
		Çal, m,yor	105	43,8	
		Çal, ma Durumu	Kamu Görevlisi	63	26,3
çi	16		6,7		
Serbest Meslek	25		10,4		
Özel Sektör	31		12,9		
Baba	E itim	Ortaokul ve öncesi	26	10,8	
		Lise	71	29,6	
		Üniversite	119	49,6	
		Yüksek lisans-Doktora	24	10,0	
	Ya	26-35 ya aras,	82	34,2	
		36-40 ya aras,	82	34,2	
		41 ya ve üzeri	76	31,7	
		Kamu Görevlisi	77	32,1	
		Çal, ma durumu	çi	43	17,9
			Serbest Meslek	85	35,4
Özel Sektör	35		14,6		
Aile	Ayl,k Gelir	949 -1500 TL	24	10,0	
		1501 ó 3000 TL	54	22,5	
		3001- 4500 TL	59	24,6	
		4501- 6000 TL	55	22,9	
		6001 TL ve üzeri	48	20,0	

Toplam**240****100**

Genel Bilgi Formu

Ara tırma kapsamında alınan çocuklar ve ebeveynleri hakkında bilgi elde etmek amacıyla ara tırma tarafından genel bilgi formu hazırlanmıştır. Bu formda: çocuğun yaşı, cinsiyeti ve kardeşi sayısı; ebeveynlerin yaşı, eğitim durumları, ve çalışmaları, ve ailenin aylık gelir miktarına ilişkin bilgileri ortaya koymaya yönelik maddeler bulunmaktadır.

Duygu Düzenleme Ölçeği (DDÖ) (Emotion Regulation Checklist) (ERC)

Duygu Düzenleme Ölçeği, Shields ve Cicchetti tarafından 1997 yılında geliştirilmiştir. Ölçek, Altan tarafından 2006 yılında Türkçeye uyarlanmış olup çocukların duygu düzenleme becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla kullanılmaktadır. Duygu Düzenleme Ölçeği, dayanıksızlık-olumsuzluk ve duygusal düzenleme olmak üzere iki alt ölçek ve 24 maddeden oluşmaktadır. Dayanıksızlık-olumsuzluk alt ölçeği; harekete geçme, tepkisellik, öfke kontrolü, huysuzluk ve esnek olmamaya yönelik maddeleri içerirken duygusal düzenleme alt ölçeğinde ise uygun gelişimsel davranışlar, empati, uygun duygu sergileme ve duygusal farkındalıkla yönelik maddeler yer almaktadır. Likert tipindeki ölçeğin her bir maddesi için cevap seçenekleri dört grupta toplanmıştır. Ölçeğin değerlendirilmesi yapılırken seçenekler 1'den 4'e kadar puanlanmaktadır. Hiçbir zaman/nadiren seçeneği 1 puan, öbazen seçeneği 2 puan, ösıklıkla seçeneği 3 puan ve öneredeyse her zaman seçeneği 4 puan olarak değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar, çocuğun duygu düzenleme becerisinin yüksek düzeyde olduğunu ifade etmektedir. Ölçek hem anneler hem de öğretmenler tarafından doldurulabilmektedir.

Orijinal ölçekte Shields ve Cicchetti (1997), Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısını, dayanıksızlık-olumsuzluk alt ölçeği için .96, duygusal düzenleme alt boyutu için ise .83 olarak bulmuştur. Altan (2006), 4-6 yaşındaki 145 çocukla yaptığı ara tırmada ölçeğin geneli için iç tutarlılık katsayısını, anne formu için .75, öğretmen formu için ise .84 olarak saptamıştır. Ölçeğe ilişkin daha sonra birçok Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalarda anne formu için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı, Batum ve Yaşarlı (2007) tarafından .73; Yaşarlı ve Altan (2010) tarafından .75; Arslan ve Yaban (2016) tarafından ise .83 olarak bulunmuştur. Yapılan ara tırmalar sonucunda elde edilen bulgulara göre ölçeğin iç tutarlılık katsayıları oldukça yüksek olduğu, geçerli ve güvenilir bir araç olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Yöntemi

Ara t,rman,n veri toplama a mas,nda ilk olarak Çankaya ilçesinde bulunan MEBæ ba l, 13 ba ,ms,z anaokuluna gidilerek ebeveynlere ula t,r,lmak üzere Genel Bilgi Formu, Gönüllü Kat,l,m Formu ve Duygu Düzenleme Ölçe i ö retmenlere verilmi tir. Daha sonra kurumlar tekrar ziyaret edilerek formlar,n dönü leri al,nm, t,r.

Verilerin Analizi

Duygu Düzenleme Ölçe i ve Genel Bilgi Formu arac,l, ,yla elde edilen veriler bilgisayar ortam,na aktar,larak SPSS 20.00 paket program, ile de erlendirilmi tir. Verilerin analizinde kullan,lacak yöntemlerin belirlenmesi amac,yla verilen normal da ,l,ma uygunlu u Kolmogorov óSmirnov testi ile kontrol edilmi tir. Buna göre ölçek toplam puan ve alt ölçek puanlar,n,n normallik varsay,m,n, sa lanmad, , sonucuna var,lm, t,r. Ancak Merkezi Limit Teoremiğne göre belirli bir evrenden rastgele bir örneklem seçildi inde, çekilen örneklem say,s, büyüdükçe verilerin normal da ,l,ma yakla t, , varsay,lmaktad,r (Field, 2009). Yani örneklem say,s,n,n yeterince büyük oldu u durumlarda bu teoreme göre parametrik testler tercih edilmektedir. Bu nedenle çocuklar,n ya da ,l,m, de i kenii ile yap,lan analizler d, ,nda parametrik testler tercih edilmi tir. Yap,lan istatistiksel analizler s,ras,nda gruplar aras,ndaki farklı,l,klar belirlenirken ikili kar ,la t,rmalarda parametrik testlerden Ba ,ms,z Gruplar T Testi; çoklu kar ,la t,rmalarda ise parametrik testlerden Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve nonparametrik testlerden Kruskal Wallis-H Testi kullan,lm, t,r. Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlar,nda anlaml, bir farklı,l, ,n görülmesi durumunda Post-Hoc Çoklu Kar ,la t,rma Testlerinden Bonferoni düzeltmesi kullan,lm, t,r.

Bulgular

Ara t,rman,n bu bölümünde, ara t,rma sorular,na yönelik istatistiksel analiz bulgular,na yer verilmi tir. Ara t,rmaya kat,lan çocuklar,n Duygu Düzenleme Ölçe inden alm, olduklar, puanlara yönelik ortalamalar, standart sapma, minimum ve maksimum puanlar Tablo 2de verilmi tir.

Tablo 2.

Duygu Düzenleme Ölçe inden Elde Edilen Puanlar,n Betimsel statistikleri

Ölçekler	Alt Ölçekler	n	\bar{x}	Min	Max	ss
Duygu Düzenleme Ölçe i (DDÖ)	Dayan,ks,zl,k-Olumsuzluk	240	28,9	17	48	5,66
	Alt Ölçek Puan,					
	Duygu Düzenleme	240	25,3	15	32	3,16
	Alt Ölçek Puan,					
	DDÖ Toplam Puan	240	54,2	44	73	5,43

Tablo 2 incelendi inde çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, olduklar, toplam puan ortalamalar,n,n 54,2 ($\pm 5,43$), Dayan,ks,zl,k-olumsuzluk alt ölçek puan ortalamalar, 28,9 ($\pm 5,66$)

ve duygu düzenleme alt ölçek puan ortalamalar,n,n 25,3 ($\pm 3,16$) oldu u görülmü tür. Ölçekten elde edilebilecek olan maksimum puan,n 76 oldu u dü ünüldü ünde çocuklar,n puan ortalamalar,n,n oldukça yüksek oldu u söylenebilir.

Tablo 3.

Çocuklar,n Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Çocu un Ya ,na Göre Farklı, ,na li kin Kruskal Wallis H Testi Sonuçlar,

Ölçekler	Ya	n	\bar{x}	σ^2	P
Dayan,ks,zl,k- Olumsuzluk Alt Ölçe i Puan,	4 Ya	99	29,0	0,43	0,80
	5 Ya	128	28,6		
	6 Ya	13	31,0		
Duygu Düzenleme Alt Ölçe i Puan,	4 Ya	99	25,2	0,74	0,69
	5 Ya	128	25,5		
	6 Ya	13	24,1		
Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan,	4 Ya	99	54,2	0,320	0,85
	5 Ya	128	54,1		
	6 Ya	13	55,2		

Tablo 3'e göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, olduklar, toplam puanlar ($p=0,85>0,05$), dayan,ks,zl,k-olumsuzluk alt ölçek puanlar, ($p=0,80>0,05$) ve duygu düzenleme alt ölçek puanlar, ($p=0,69>0,05$) çocu un ya ,na göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,k göstermemektedir.

Tablo 4.

Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Çocu un Cinsiyetine Göre Farklı, ,na li kin T-Testi Sonuçlar,

Ölçekler	Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	sd	T	P
Dayan,ks,zl,k/ Olumsuzluk Alt Ölçek Puan,	K,z	111	28,16	4,84	238	-1,93	0,054
	Erkek	129	29,57	6,23			
Duygu Düzenleme Alt Ölçek Puan,	K,z	111	25,61	3,05	238	1,28	0,19
	Erkek	129	25,08	3,25			
Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan	K,z	111	53,77	4,86	238	-1,25	0,21
	Erkek	129	54,65	5,87			

Tablo 4'e göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, oldu u toplam puanlar ($p=0,21>0,05$), dayan,ks,zl,k-olumsuzluk alt ölçek puanlar, ($p=0,054>0,05$) ve duygu düzenleme alt ölçek puanlar, ($p=0,19>0,05$), çocuklar,n cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,k göstermemektedir.

Tablo 5.

Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan, ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Annenin Ya ,na Göre Farklı, ,na li kin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçlar,

Ölçekler	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p	Anlaml, Fark
Dayan,ks,zl,k/ Olumsuzluk Alt Ölçe i Puan,	(1) 21-30 ya	46	30,34	6,21	3,50	0,01	1 - 4
	(2) 31-35 ya	84	29,66	5,80			
	(3) 36-40 ya	80	28,11	5,08			
	(4) 41 ya +	30	26,80	5,16			

Duygu	21-30 ya	46	24,56	3,31		
Düzenleme Alt	31-35 ya	84	25,33	2,93	1,26	0,28
Ölçe i Puan,	36-40 ya	80	25,62	3,45		
	41 ya +	30	27,50	2,69		
Duygu	21-30 ya	46	54,91	6,18		
Düzenleme	31-35 ya	84	55,00	5,85	2,06	0,10
Ölçe i Toplam	36-40 ya	80	53,73	4,85		
Puan	41 ya +	30	52,50	3,95		

Tablo 5'e göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, olduklar, toplam puanlar ($p=0,10>0,05$) ve duygu düzenleme alt ölçe i puanlar, ($p = 0,28>0,05$), annenin ya ,na göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,k göstermemektedir. Çocuklar,n dayan,ks,zl,k/olumsuzluk alt ölçe inden alm, olduklar, puanlar,n ise annenin ya ,na göre istatistiksel olarak anlaml, ekinde farklı,la t, , görülmektedir ($p=0,01<0,05$). Bu farklı,l, n hangi gruplarda meydana geldi ini ortaya koymak amacıyla Post-Hoc testlerinden Bonferroni düzeltmesi uygulanm, ve anne ya ,n,n 21-30 ya aras, oldu u grup ile 41 ya ve üzeri oldu u grup aras,nda dayan,ks,zl,k/olumsuzluk alt ölçe i puanlar, bak,m,ndan anlaml, bir farklı,l,k oldu u görülmü tür. Anne ya ,n,n 21-30 ya aras, oldu u çocuklar,n dayan,ks,zl,k/olumsuzluk alt ölçe i puan ortalamalar, 30,34 ($\pm 6,21$) iken anne ya ,n,n 41 ya ve üzeri oldu u çocuklar,n dayan,ks,zl,k/olumsuzluk alt ölçe i puan ortalamalar, 26,80 ($\pm 5,16$)'dir. Buna göre, anne ya , art,kça çocu un dayan,ks,zl,k/olumsuzluk alt ölçe inden alm, olduklar, puan ortalamalar, azald, , söylenebilir.

Tablo 6.

Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan, ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Baban,n Ya ,na Göre Farklı,l, ,na li kin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçlar,

Ölçekler	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Dayan,ks,zl,k/Ol	26-35 ya	82	30,10	5,96		
umsuzluk Alt	36-40 ya	82	28,53	5,33	2,93	0,055
Ölçe i Puan,	41 ya +	76	28,05	5,55		
Duygu	26-35 ya	82	24,75	3,06		
Düzenleme Alt	36-40 ya	82	25,71	3,19	2,13	0,12
Ölçe i Puan,	41 ya +	76	25,52	3,20		
Duygu	26-35 ya	82	54,86	6,02		
Düzenleme	36-40 ya	82	54,25	5,37	1,10	0,33
Ölçe i Toplam	41 ya +	76	53,57	4,79		
Puan						

Tablo 6'ya göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, olduklar, toplam puanlar ($p=0,33>0,05$), duygu düzenleme alt ölçek puanlar, ($p=0,12>0,05$) ve dayan,ks,zl,k/olumsuzluk alt ölçek puanlar, ($p=0,055>0,05$) baban,n ya ,na göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,l,k göstermemektedir.

Tablo 7.

Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan, ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Annenin E itim Düzeyine Göre Farklı, ,na li kin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçlar,

Ölçekler	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p	Anlaml, Fark
Dayan,ks,zl,k/ Olumsuzluk	Ortaokul ve öncesi	27	29,47	4,11	2,08	0,11	
	Lise	78	29,98	6,35			
Alt Ölçe i	Lisans	115	28,07	5,39			
Puan,	Lisansüstü	20	28,50	5,70			
Duygu	(1)Ortaokul ve öncesi	27	23,33	2,89	4,92	0,002	1-2
Düzenleme	(2)Lise	78	25,29	3,29			1-3
Alt Ölçe i	(3)Lisans	115	25,63	2,95			1-4
Puan,	(4)Lisansüstü	20	26,40	3,34			
Duygu	Ortaokul ve öncesi	27	53,07	4,85	1,84	0,14	
Düzenleme	Lise	78	55,28	6,48			
Ölçe i Toplam	Lisans	115	53,71	4,72			
Puan	Lisansüstü	20	54,90	5,19			

Tablo 7'ye göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, olduklar, toplam puanlar ($p = 0,14 > 0,05$) ve dayan,ks,zl,k/olumsuzluk alt ölçek puanlar, ($p=0,11 > 0,05$) annenin e itim düzeyine göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,k göstermemektedir. Çocuklar,n duygu düzenleme alt ölçe inden alm, olduklar, puanlar,n ise annenin e itim düzeyine göre istatistiksel olarak anlaml, ekilde farklı,la t, , görülmektedir ($p=0,002 < 0,05$). Bu farklı, ,n hangi gruplarda meydana geldi ini ortaya koymak amacıyla Post-Hoc testlerinden Bonferroni düzeltmesi uygulanm, ve e itim düzeyinin ortaokul ve öncesi oldu u grup ile di er e itim düzeyi gruplar, aras,nda istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,k oldu u görülmü tür. Annenin e itim düzeyi artt,kça çocu un duygu düzenleme alt ölçe inden alm, olduklar, puanlar,n artt, , söylenebilir.

Tablo 8.

Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan, ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Baban,n E itim Düzeyine Göre Farklı, ,na li kin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçlar,

Ölçekler	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	P
Dayan,ks,zl,k/ Olumsuzluk	Ortaokul ve öncesi	26	28,96	4,08	2,17	0,09
	Lise	71	30,09	6,43		
Alt Ölçe i	Lisans	119	28,61	5,46		
Puan,	Lisansüstü	24	26,91	5,24		
Duygu	Ortaokul ve öncesi	26	24,15	2,30	2,15	0,09
Düzenleme Alt	Lise	71	25,01	3,12		
Ölçe i Puan,	Lisans	119	25,65	3,32		
	Lisansüstü	24	25,91	3,06		
Duygu	Ortaokul ve öncesi	26	53,11	4,62	1,52	0,20
Düzenleme	Lise	71	55,11	6,05		
Ölçe i Toplam	Lisans	119	54,26	5,20		
Puan	Lisansüstü	24	52,83	5,28		

Tablo 8'e göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, oldu u toplam puanlar ($p=0,20 > 0,05$), dayan,ks,zl,k-olumsuzluk alt ölçek puanlar, ($p = 0,09 > 0,05$) ve duygu düzenleme alt ölçek puanlar, ($p=0,09 > 0,05$) baban,n e itim düzeyine göre göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,k göstermemektedir.

Tablo 9.

Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan, ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Annenin Çal, ma Durumuna Göre Farklı,l, ,na li kin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçlar,

Ölçekler	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Dayan,ks,zl,k/Olumsuzluk Alt Ölçe i Puan,	Çal, m,yor	105	29,66	5,92	1,97	0,09
	Kamu Görevlisi	63	27,61	5,21		
	çi	16	28,50	6,94		
	Serbest Meslek	25	30,44	5,41		
	Özel Sektör	31	28,03	4,72		
Duygu Düzenleme Alt Ölçe i Puan,	Çal, m,yor	105	25,13	3,31	2,15	0,07
	Kamu Görevlisi	63	26,04	3,07		
	çi	16	25,18	2,66		
	Serbest Meslek	25	24,00	3,17		
	Özel Sektör	31	25,67	2,83		
Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan	Çal, m,yor	105	54,80	5,91	0,57	0,68
	Kamu Görevlisi	63	53,66	3,89		
	çi	16	53,68	7,11		
	Serbest Meslek	25	54,44	6,35		
	Özel Sektör	31	53,70	4,82		

Tablo 9'a göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, olduklar, toplam puanlar ($p=0,68>0,05$), dayan,ks,zl,k-olumsuzluk alt ölçek puanlar, ($p = 0,09 > 0,05$) ve duygu düzenleme alt ölçek puanlar, ($p=0,07>0,05$) annenin çal, ma durumuna göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,l,k göstermemektedir.

Tablo 10.

Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan, ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Baban,n Çal, ma Durumuna Göre Farklı,l, ,na li kin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçlar,

Ölçekler	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p	Anlaml, Fark
Dayan,ks,zl,k/Olumsuzluk Alt Ölçe i Puan,	Kamu Görevlisi	77	27,58	4,97	2,28	0,08	
	çi	43	29,41	6,31			
	Serbest Meslek	85	29,38	5,74			
	Özel Sektör	35	30,11	5,76			
Duygu Düzenleme Alt Ölçe i Puan,	(1) Kamu Görevlisi	77	26,35	3,09	4,44	0,005	1-2 1-3
	(2) çi	43	24,44	3,04			
	(3) Serbest Meslek	85	25,03	2,98			
	(4) Özel Sektör	35	24,88	3,43			
Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan	Kamu Görevlisi	77	53,93	4,42	0,40	0,74	
	çi	43	53,86	6,73			
	Serbest Meslek	85	54,42	5,17			
	Özel Sektör	35	55,00	6,39			

Tablo 10'a göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, olduklar, toplam puanlar ($p=0,74>0,05$) ve dayan,ks,zl,k/olumsuzluk alt ölçek puanlar, ($p=0,08>0,05$) baban,n çal, ma durumuna göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,l,k göstermemektedir. Çocuklar,n duygu düzenleme alt ölçe inden alm, oldu u puanlar,n ise baban,n çal, ma durumuna göre istatistiksel olarak anlaml, bir ekilde farklı,la t, , görülmektedir ($p=0,005<0,05$). Bu farklı,l, ,n hangi gruplarda meydana geldi ini ortaya koymak için Post-Hoc testlerinden Bonferroni düzeltmesi uygulanm, ve çal, ma durumunun kamu görevlisi oldu u grup ile i çi ve serbest meslek gruplar, aras,nda istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,l,k oldu u görülmü tür. Baban,n kamu görevlisi

olarak çal, t, , çocuklar,n duygu düzenleme alt ölçe i puanlar,, baban,n i çi ve serbest meslek olarak çal, t, , çocuklara göre daha yüksektir.

Tablo 11.

Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan, ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Karde Say,s,na Göre Farklı, ,na li kin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçlar,

Ölçekler	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	P
Dayan,ks,zl,k/Olumsuzluk Alt Ölçe i Puan,	Karde yok	59	28,62	5,44	0,22	0,80
	Bir karde	152	29,10	5,87		
	ki karde ve +	29	28,55	5,11		
Duygu Düzenleme Alt Ölçe i Puan,	Karde yok	59	25,81	2,67	1,65	0,19
	Bir karde	152	25,29	3,28		
	ki karde ve +	29	24,51	3,40		
Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan	Karde yok	59	54,44	5,45	0,77	0,46
	Bir karde	152	54,40	5,50		
	ki karde ve +	29	53,06	5,08		

Tablo 11'e göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, olduklar, toplam puanlar ($p=0,46>0,05$), dayan,ks,zl,k-olumsuzluk alt ölçek puanlar, ($p=0,80>0,05$) ve duygu düzenleme alt ölçek puanlar, ($p=0,19>0,05$) karde say,s,na göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,k göstermemektedir.

Tablo 12.

Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan, ve Alt Ölçek Puanlar,n,n Ailenin Ayl,k Gelirine Göre Farklı, ,na li kin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçlar,

Ölçekler	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p	Anlaml, Fark
Dayan,ks,zl,k/Olumsuzluk Alt Ölçe i Puan,	949-1500 TL	24	31,08	5,23	1,72	0,14	
	1501- 3000 TL	54	29,77	6,25			
	3001-4500 TL	59	28,16	5,37			
	4501-6000 TL	55	28,18	5,08			
	6001TL ve +	48	28,64	5,98			
Duygu Düzenleme Alt Ölçe i Puan,	(1)949-1500 TL	24	24,20	3,40	2,56	0,03	1 6 4 2 6 4
	(2)1501- 3000 TL	54	24,55	2,91			
	(3)3001-4500 TL	59	25,64	2,85			
	(4)4501-6000 TL	55	26,07	3,32			
	(5)6001TL ve +	48	25,52	3,30			
Duygu Düzenleme Ölçe i Toplam Puan	949-1500 TL	24	55,29	6,49	0,31	0,86	
	1501- 3000 TL	54	54,33	5,57			
	3001-4500 TL	59	53,81	5,72			
	4501-6000 TL	55	54,25	4,62			
	6001TL ve +	48	54,16	5,37			

Tablo 12'ye göre, çocuklar,n duygu düzenleme ölçe inden alm, olduklar, toplam puanlar ($p=0,86>0,05$) ve dayan,ks,zl,k/olumsuzluk alt ölçek puanlar, ($p=0,14>0,05$) ailenin ayl,k gelirine göre istatistiksel olarak anlaml, bir farklı,k göstermemektedir. Çocuklar,n duygu düzenleme alt ölçe inden alm, oldu u puanlar,n ise ailenin ayl,k gelirine göre istatistiksel olarak anlaml, bir ekilde farklı,la t, , görülmektedir ($p=0,03<0,05$). Bu farklı, ,n hangi gruplar aras,nda oldu unu ortaya koymak amac,yla Post-Hoc testlerinden Bonferroni düzeltmesi

uygulanm, ve ayl,k gelirin 45001-6000 TL oldu u grup ile ayl,k gelirin 949-1500 TL ve 1501-3000 TL oldu u gruplar aras,nda istatistiksel olarak anlaml, bir farkl,l, n oldu u görülmü tür. Ayl,k gelir artt,kça çocuklar,n duygu düzenleme alt ölçe inden alm, olduklar, puanlar,n ortalamas,n,n artt, , söylenebilir.

Tart, ma

Okul öncesi dönem çocuklar,n,n duygu düzenleme becerilerini çe itli de i kenler aç,s,ndan incelemek amac,yla yap,lm, olan bu ara t,rmada; çocuklar,n duygu düzenleme becerisinin çocu un ya ,na, çocu un cinsiyetine, çocu un karde say,s,na, baban,n e itim düzeyine, baban,n ya ,na ve anne çal, ma durumuna göre anlaml, bir farkl,l,k göstermezken anne ya ,na, anne e itim düzeyine, baba çal, ma durumuna ve ailenin ayl,k gelir durumuna göre anlaml, ekilde farkl,l,k gösterdi i sonucuna ula ,lm, t,r. Çocuklar,n duygu düzenleme becerisine yönelik literatür incelendi inde, duygu düzenleme becerisinin erken çocukluk döneminde kazan,lm,as, gereken geli imsel bir ba ar, olarak nitelendirildi i görülmektedir (Cole, Martin ve Dennis, 2004; Eisenberg, Cumberland ve Spinrad, 1998). Ayn, zamanda okulöncesi dönemde duygu düzenleme, sosyal yeterlili in kazan,m, ile de ili kilendirilmektedir (Saarni, 1984). Bu durum, duygu düzenleme becerisinin önemini vurgulaman,n yan, s,ra çocuklar,n geli imi için duygu düzenleme becerisinin gereklili ine i aret etmektedir. Yap,lan ara t,rmada elde edilen bulgulara göre duygu düzenleme becerisine yönelik ölçekten al,nabilecek olan maksimum puan dü ünüldü ünde (maksimum puan=76) çocuklar,n duygu düzenleme becerilerinin yüksek düzeyde oldu u söylenebilir (Bkz: Tablo 2).

Duygu düzenleme becerisine yönelik olarak yap,lan geli imsel süreç vurgusundan anla ,laca , üzere duygu düzenleme becerisi bili sel geli im ile paralel olarak ya ile birlikte artan bir beceri olarak ifade edilmektedir (D'Zurilla, Maydeu-Olivares ve Kant, 1998; D'Zurilla ve Nezu, 1999; Gross, 1998; Saarni, 1984). Bu ara t,rma sonucunda elde edilen bulgulara göre ise ara t,rmaya kat,lan çocuklar,n duygu düzenleme becerileri ya a göre anlaml, bir farkl,l,k göstermemektedir (Bkz: Tablo 3). Ya ile birlikte bireylerin çocukluktan yeti kinli e do ru devam eden geli imsel süreçleri içerisinde ya am deneyimleri de art, göstermektedir. Ancak geli imsel ak, içerisinde en belirgin farkl,l,klar geli imsel dönemlerin geçi inde meydana gelmektedir. Örne in, bebeklikten okulöncesi döneme geçi in ard,ndan çocuklarda 3 ya itibari ile dil geli imi ile birlikte duygular,n, ifade etme ve duygu düzenleme becerileri önemli bir ivme kazanmaktad,r. Cole, Dennis, Smith-Simon ve Cohen (2009)æ göre duygu düzenlemedeki ya ile ilgili belirgin farkl,l,klar 3 ya ile 4 ya aras,nda meydana gelmektedir. Okulöncesi dönem boyunca çocuklar yeni deneyimler elde ederek bebeklik döneminde kazanm, olduklar, duygu düzenleme

becerilerini geliştirmektedirler. Bu dönemin ardından gelen okul dönemi; çocukların somut işlemlere yönelik beceriler kazandıkları, ve daha karmaşık duygusal deneyimler elde ettikleri yeni bir dönem olurken ergenlik ve yetkinlik dönemi içinde bu süreç devam etmektedir. Bu bağlamda düşünüldüğünde okul öncesi dönem içerisinde çocukların duygu düzenleme becerilerinin yaşıyla birlikte gerçekleştirenler, farklı gelişim dönemleri arasında ve çocukların duygu düzenleme becerilerini sergileyen biçimlerinde görmek çok daha mümkün olabilir. Ancak bu araştırma kapsamında sadece okul öncesi dönem çocukları ile çalışılmı ve kullanılan ölçek çocukların duygu düzenleme becerilerinin nasıl kullanıldıkları konusunda bilgi vermemektedir.

Duygu düzenleme becerisinin yaşıyla ilişkili olması, ancak bu araştırma sonucunda yaşa göre anlamlı bir farklılık bulunmayışının bir diğer sebebi ise duygu düzenleme becerisinde bireysel farklılıkların söz konusu olması ile açıklanabilir. Duygu düzenleme becerisi her ne kadar yaşla ilişkili değerlendirilmeli olsa da bunun yanı sıra mizaç gibi karakteristik özellikler (Altan, 2006; Eisenberg, Fabes, Bernzweig, Karbon, Poulin ve Hanish 1993), ebeveynlik kültürü gibi diğer faktörler (Eisenberg, Losoya, Fabes, Guthrie, Reiser, Murphy ve Padgett, 2001; Eisenberg ve Zhou, 2000) ve bireysel farklılıklar sebebiyle (Koole, 2009) bu durum değerlendirilmelidir. Sonuç olarak duygu düzenleme becerisinin gelişimi yaşla ilişkili değerlendiriliyor olsa da literatür bulguları tutarsızlık göstermektedir. Duygu düzenlemenin okul öncesi dönemde yaşla birlikte değerlendirilmesi için araştırmalar olduğu gibi yaşa göre farklılaşmadığına ilişkin araştırmalar da bulunmaktadır (Aka, 2011; Metin, 2010).

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre duygu düzenleme becerisi çocuğun cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ancak duygu düzenleme ile ilgili literatürde bu bulgudan farklı olarak kız ve erkek çocukların farklı sosyalizasyonlar sebebiyle farklı duygu düzenleme becerileri gösterdikleri ifade edilmektedir (Altan, 2006; Eisenberg, Cumberland ve Spinrad, 1998; Saarni, 1984). Kız ve erkek çocuklara yönelik kültürde yer alan toplumsal cinsiyet rolleri göz önünde bulundurulduğunda kız çocukların duygusal olarak, erkek çocukların büyük bir tolerans gösterilirken erkek çocuklara ilişkin aynı şekilde söz konusu olmadığı ve erkek çocukların duygusal olarak nispeten daha çok kısıtlandıkları görülmektedir. Bunun en iyi örneği olarak ise erkek adam aklamazö deyimini düşünülebilir. Nitekim literatür incelendiğinde bu düşünceyi doğrulayan araştırma bulguları da bulunmaktadır (Saarni, 1984; Yagmurcu ve Altan, 2010). Bu araştırma sonucunda elde edilen bulguların literatürden farklılık göstermesine yönelik birden çok sebep düşünülebilir. İlk olarak eğitim seviyesinin, bilinçli ebeveynlerin ve okul öncesi eğitimin artması, yukarıda ifade edilen toplumsal cinsiyet ayrımlarının etkisini azaltması olabilir. Teknoloji ve bilgiye kolay ulaşım ile birlikte çocukların en

yakın çevresi olan ebeveynler ve öğretmenler çocuklar, bu ayrımlardan uzak olarak sosyalleşiyor olabilir. Bir diğer sebep ise söz konusu araştırmaların örneklem grubunun sosyoekonomik düzeyinin yüksek olması ile açıklanabilir. Tablo 1 incelendiğinde ebeveynlerin büyük çoğunluğunun üniversite mezunu olduğu ve ailelerin büyük çoğunluğunun aylık gelirinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumun ebeveynlerin bilinçli tutum olmaları, daha da artırılabilir. Sonuç olarak duygu düzenleme becerisinin cinsiyete göre farklılaşma ile ilgili araştırmaların sonuçları, olduğu gibi bu araştırmaların sonucu ile uyumlu olarak duygu düzenleme becerisinin cinsiyete göre farklılık göstermediği ile ilgili araştırmalar bulunmaktadır (Carlson ve Wang, 2007; Karaaslan, 2012). Carlson ve Wang (2007), yaşları 4 ile 6 arasında değişen okulöncesi dönem çocukları ile duygu düzenlemede meydana gelen bireysel farklılıklar, belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada bu araştırmaların sonucu ile benzer şekilde duygu düzenleme becerisinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırma kapsamında çocukların duygu düzenleme becerilerine yönelik olarak incelenen bir diğer deyişken ise anne ve babaların yaşıdır. Çocukların duygu düzenleme ölçeği toplanan puanlar, ve duygu düzenleme alt ölçek puanları, annenin yaşına göre farklılık göstermezken dayanıksızlık/olumsuzluk alt ölçek puanlarının annenin yaşına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Dayanıksızlık/olumsuzluk alt ölçek puanı, çocuğun tepkisellik, öfke kontrolünün zayıflığı, huysuzluk ve esnek olmamaya ilişkin düzeyini ifade etmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulguya göre 21-30 yaşındaki annelerin çocukları ile 41 yaş ve üzeri annelerin çocuklarının dayanıksızlık/olumsuzluk alt ölçek puanları, anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bunun anlamı, genç annelerin çocuklarının dayanıksızlık/olumsuzluk alt ölçek puanlarının, 41 yaş ve üzeri yaşlardaki annelerin çocuklarından daha yüksek olduğuudur. Daha genç annelerin çocukları, daha çok huysuzluk, öfke kontrolünün zayıflığı, ve esnek olamama davranışlarına sahiptirler. Bu farklılığın sebebi olarak genç annelerin çocuk bakım ve çocukların duygu düzenlemeye yönelik sosyalleştirme deneyimlerinin daha az olması, sebebiyle daha az rol model olmaları olabileceği düşünülebilir. Babaların yaşına göre çocukların duygu düzenleme becerileri incelendiğinde ise benzer şekilde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Bu durum anne ile benzer şekilde açıklanabilir. İlgili literatür incelendiğinde erişilen kaynaklar üzerinden anne ve babaların yaşları ile ilişkili olarak çocuğun duygu düzenleme becerisini inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Sosyoekonomik düzey duygu düzenleme becerisinin gelişimini etkileyen önemli faktörlerden biridir (Altan, 2006). Çünkü çocuğun duygu düzenleme becerisinin gelişiminde en önemli

unsurlardan biri ailenin içinde bulundu u duygusal iklimdir (Morris, Silk, Steinberg, Myers ve Robinson, 2007). Sosyoekonomik düzey ise ailenin duygusal iklimi üzerinde önemli bir belirleyicidir. E itim düzeyi, çal, ma durumu ve ayl,k gelir gibi kavramlar,n birle imi ise sosyoekonomik düzeyi olu turmaktad,r. Bu ara t,rma kapsam,nda sosyoekonomik düzeye ili kin ayl,k gelir, anne ve baba çal, ma durumu, anne ve baba e itim düzeyi ele al,nm, t,r.

İlk olarak anne ve baban,n e itim düzeyine göre çocuklar,n duygu düzenleme becerileri incelenmi ve baba e itim düzeyine göre çocuklar,n duygu düzenleme becerisinde anlaml, bir farklı,k bulunmazken anne e itim düzeyine göre çocuklar,n duygu düzenleme alt ölçek puanlar, aras,nda anlaml, bir farklı,k oldu u görülmü tür. Annenin e itim düzeyi artt,kça çocu un duygu düzenleme becerisi artmaktad,r. Bu sonuç de erlendirildi inde anne ve babalar,n çocuk bak,m sorumluluklar,nda mevcut olarak bilinen dengesizlik bir bak,ma do rulanmaktad,r. Toplumda babalar,n vakitlerinin büyük ço unlu unu ev d, ,nda geçirmeleri ve annelerin ó çal, an anneler olsa dahi- bir ekilde vakitlerinin büyük ço unlu unu çocuklar, ile geçirmeleri annelerin sahip olduklar, bir tak,m özelliklerin çocu un geli imi üzerinde daha çok etkiye sahip olmas, sonucunu do urmaktad,r. Annenin e itim düzeyi artt,kça duygu düzenleme için rol model olma pratiklerinin artmas, oldukça muhtemeldir. Bu bulguya ili kin literatür incelendi inde anne ve baban,n e itim düzeyinin farklı,k yaratmad, ,na dair (Gelgör, 2016), anne ve/veya baban,n e itim düzeyi artt,kça çocu un duygu düzenlemesinin artt, ,na dair (Goodman, Crouter, Lanza, Cox ve Vernon-Feagans, 2011; Karaaslan, 2012; Ramazan ve Seçer, 2004) çe itli bulgular,n yer ald, , görülmektedir. Ayd,n (2010) taraf,ndan annenin duygu sosyalizasyonu pratiklerinin tahmin edicisi olarak sosyal ba lam, sosyoekonomik durum ve annenin duygu düzenlemesini incelendi i ara t,rmada annenin e itim düzeyine çocu a yönelik duygu sosyalizasyonu pratiklerinin farklı,la t, , bulgusuna ula ,lm, t,r. Bu sonuç ara t,rma bulgusunu destekler niteliktedir.

Goodman, Crouter, Lanza, Cox ve Vernon-Feagans (2011) taraf,ndan babalar ile yap,lan bir ara t,rmada babalar,n e itim düzeyi artt, ,nda çocuklar,na çok daha hassas ve ilgili yakla t,klar, ancak babal,k sorumluluklar,ndaki zayıf, ,n ise yo un i stresi ile ili kili oldu u sonucuna var,lm, t,r. Babalar,n e itim düzeyi artt,kça çocu un duygu düzenleme becerilerinin artt, ,na dair çe itli ara t,rmalar bulunmaktad,r. Gelgör (2016) taraf,ndan yap,lan bir ara t,rmada ise çocu un anne ve babas,ndan alg,lad, , ebeveyn kabul-red ve kontrolü ile anne ve baban,n çocu na gösterdi i kabul-red/kontrolün çocu un duygu düzenleme becerisi ile ili kisini ara t,r,lm, ve anne ve baban,n e itim düzeyine göre çocu un duygu düzenleme becerisinin

farklı,la mad, , ortaya konmu tur. Söz konusu ara t,rmalar bu ara t,rma sonuçlar,n, destekler niteliktedir

Anne ve baban,n çal, ma durumunun çocu un duygu düzenleme becerisine göre farklı, , incelendi inde annenin çal, ma durumuna göre çocuklar,n duygu düzenleme becerileri anlaml, bir farklı,k göstermedi i fakat baban,n çal, ma durumuna göre çocuklar,n duygu düzenleme alt ölçek puanlar,nda anlaml, bir farklı,k oldu u görülmü tür. Babas, kamu görevlisi olarak çal, an çocuklar,n duygu düzenleme becerisi, babas, i çi olarak ve serbest meslekte çal, an çocuklar,n duygu düzenleme becerisinden daha yüksektir. Çal, ma durumu eğitim düzeyi ve sosyoekonomik düzey ile ili kili olmas, bak,m,ndan bu sonuç oldukça tutarlı,d,r. Bu ara t,rman,n örneklem grubunu oluşturan annelerin %43,8'ı çal, mamakta babalar,n ise tamam, farklı, mesleklerde çal, maktad,r. Bu nedenle baban,n ailenin sosyoekonomik düzeyinde belirleyici bir rol oynad, , dü ünülmektedir.

Ailenin ayl,k gelirine göre çocuklar,n duygu düzenleme becerileri incelendi inde çocu un duygu düzenleme alt ölçe inden alm, oldu u puanlarda anlaml, bir farklı,k oldu u görülmektedir. Ailenin ayl,k geliri artt,kça duygu düzenleme becerisi art, göstermektedir. Ayl,k gelir düzeyinin düşük olmas, çocuk ve aile aç,s,ndan birçok dezavantaj, da beraberinde getirmektedir. Mansfield, Dealy ve Keitner (2013) taraf,ndan aile i levleri ve ayl,k geliri incelemek amacıyla yapılan ara t,rmada, düşük gelire sahip aileler yüksek gelire sahip aileler ile karşı,la t,r,ld,klar,nda daha düşük aile i levlerine sahip olduklar, ortaya konmu tur. Bu durumun ebeveynlerin ebeveynlik rolleri ve ailenin içinde bulundu u duygusal iklim aç,s,ndan olumsuz sonuçlar doğurma olas,l, , da oldukça yüksektir. Bu nedenle çocu un tüm sosyal duygusal gelişimi ve bununla beraber duygu düzenleme becerisi söz konusu bu durumdan olumsuz etkilenebilir. Literatür incelendi inde bu bulguyu destekleyen (Altan, 2006; Raver, 2004) ve desteklemeyen (Garner ve Spears, 2000; Gelgör, 2016) farklı, sonuçlar oldu u görülmektedir.

Raver (2004), sosyoekonomik düzeyin çocuklar,n duygu düzenleme becerisi üzerinde olumsuz bir etkiye neden oldu unu iddia etmektedir. Altan (2006) taraf,ndan çocu un duygu düzenleme becerisi üzerinde mizaç ve anne sosyalizasyonunun etkisini ara t,rmak amacıyla yapılan ara t,rmada, yüksek sosyoekonomik düzeyden gelen çocuklar,n istenilen bir nesne için beklerken hayal kır,kl,klar,n, daha iyi kontrol edebildikleri yani duygular,n, daha iyi düzenleyebildikleri ortaya konmu tur. Ancak ayl,k gelirin çocu un duygu düzenleme becerisi üzerinde sahip oldu u söz konusu olumsuz etkinin ebeveynler taraf,ndan tolere edilebilece ine dair ara t,rma bulgular, da bulunmaktadır.

Garner ve Spears (2000)ın göre aylık gelirin duygu düzenleme becerisi üzerinde olumsuz etkisi söz konusu olsa bile ebeveynler davranışları ile bu etkiyi ortadan kaldırabilir. Garner ve Spears (2000); düşük aylık gelire sahip olan bir ailede, ebeveynler tarafından çocuklarına yönelik uygun duygusal ifadeler kullanılması durumunda çocukların duygu düzenleme becerilerinin olumsuz etkilenmediğini ortaya koymuştur. Bu durum Kaşıkçıbaşı ve Öztürk (2010)ün Türkiye ebeveynlerinin çocuklarına karşı göstermiş oldukları yakın düzeyi ailenin sahip olduğu gelir düzeyinden bağımsızdır.

Son olarak duygu düzenleme becerisinin çocuğun kardeş sayısına göre farklılık incelendiğinde kardeş sayısına göre çocuğun duygu düzenleme becerisinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Kardeşlik ilişkileri her bakımdan çocuğun gelişiminde önemli bir role sahiptir. Çocuğun ilk çevresi içerisinde yer alan anne ve baba gibi kardeş de ilk sosyalleşme deneyimlerini yaşadığı önemli bir araçtır. Ancak günümüzde okulöncesi eğitimin yaygınlaşması ile birlikte kardeş olmayan çocuklar ile kardeş olan çocukların arasındaki farklılık nispeten azalmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçun bundan kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Erişilebilen kaynaklar üzerinden literatür incelendiğinde duygu düzenleme becerisi ile kardeşlik ilişkilerini derlendiren araştırmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Karayılmaz (2008) tarafından anasız, devam eden çocukların duygusal zeka ve sosyal uyum becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan araştırmada çocukların duygularını yönetme becerileri bakımından kardeş sayısına göre bir farklılık göstermedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak, duygu düzenleme becerisi büyük oranda okulöncesi dönemde şekillenmektedir. Bu nedenle duygu düzenleme becerisinin gelişimini daha iyi anlayabilmek ancak bu dönemki çocukların duygu düzenleme becerilerinin hangi değişkenler tarafından etkilendiğini anlayarak mümkün olabilir. Bu araştırmadan elde edilen bilgilere göre çocukların duygu düzenleme becerileri anne, baba ve aile ile ilgili birtakım faktörlerden etkilenmektedir. Bunun yanı sıra ilgili literatürden elde edilen bilgilere göre çevresel faktörler de duygu düzenleme becerisini etkilemektedir. Bu nedenle okul öncesi dönem çocuklarının baba ebeveynleri ve yakın çevresi tarafından bu beceriye yönelik olarak sosyalleştirilmeleri ve zengin rol modeller sunulması oldukça önemlidir. Öncelikli olarak ebeveynlerin çocukların duygularını anlama ve duygu düzenleme becerilerini geliştirme açısından eğitilmeleri oldukça önemlidir. Bu bağlamda alan uzmanları tarafından ebeveynlere yönelik eğitimler sunulması, ebeveynlere çocukların duygu düzenleme becerilerini nasıl destekleyecekleri konusunda yol gösterici olacaktır. Bunun yanı sıra ebeveynlerden sonra çocuğun en çok vakit geçirdiği kişiler olarak öğretmenler ve ortam

olarak okul ortam, da çocuklar, n duygu düzenleme becerileri aç, s, ndan kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle öğretmenler, okul ortam, ve eğitim müfredat, çocuklar, n duygu düzenleme becerilerini zenginleştirme aracı olarak geliştirilmeli ve değerlendirilmelidir. Ancak bu beceriye sahip olmanın önemini yeterince anlamabilmesi ve bu becerinin nasıl daha iyi desteklenebileceğinin fark edilmesi için çok sayıda araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle benzer araştırmaların farklı örneklem gruplarında tekrarlanması ve ayrıca farklı ülkeler açısından da incelenmesi oldukça önemlidir.

Kaynakça

- Aka, B. T. (2011). *Perceived parenting styles, emotion recognition, and emotion regulation in relation to psychological well-being: Symptoms of depression, obsessive-compulsive disorder, and social anxiety* (Unpublished Master's Thesis). Middle East Technical University, Ankara.
- Altan, Ö. (2006). *The effects of maternal socialization and temperament on children's emotion regulation* (Unpublished Master's Thesis). Koç University, İstanbul.
- Ar., M., ve Yaban, E. H. (2016). Okulöncesi Dönemdeki Çocukların Sosyal Davranışları: Mizaç ve Duygu Düzenlemenin Rolü Social Behavior in Preschool Children: The Role of Temperament and Emotion Regulation. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 31(1), 125-141.
- Aydın, F. (2010). *Maternal emotion regulation, socio-economic status and social context as predictors of maternal emotion socialization practices* (Unpublished Master's Thesis). İstanbul Bilgi University, İstanbul.
- Bargh, J. A. ve Williams, L. E. (2007). The nonconscious regulation of emotion. In J. Gross (Ed.) *Handbook of emotion regulation*. London: Guilford Press.
- Batum, P. ve Yagmurlu, B. (2007). What counts in externalizing behaviors? The contributions of emotion and behavior regulation. *Current Psychology: Developmental Learning Personality Social*, 25(4), 272-294.
- Brownell, C. A., Kopp, C. B., Brownell, C. ve Kopp, C. (2007). Transitions in toddler socioemotional development. *Socioemotional development in the toddler years: Transitions and transformations*, 1-40.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi, 177-184.
- Calkins, S. D. (2009). Regulatory competence and early disruptive behavior problems: The role of physiological regulation. *Biopsychosocial regulatory processes in the development of childhood behavioral problems*, 86-115.
- Calkins, S. D. ve Dedmon, S. E. (2000). Physiological and behavioral regulation in two-year-old children with aggressive/destructive behavior problems. *Journal of abnormal child psychology*, 28(2), 103-118.
- Calkins, S. D. ve Fox, N. A. (2002). Self-regulatory processes in early personality development: A multilevel approach to the study of childhood social withdrawal and aggression. *Development and psychopathology*, 14(03), 477-498.

- Calkins, S. D. ve Hill, A. (2007). Caregiver influences on emerging emotion regulation. In J. Gross (Ed.) *Handbook of emotion regulation*, 229-248. London: Guilford Press.
- Carlson, S. M. ve Wang, T. S. (2007). Inhibitory control and emotion regulation in preschool children. *Cognitive Development*, 22(4), 489-510.
- Cole, P. M., Dennis, T. A., Smith-Simon, K. E. ve Cohen, L. H. (2009). Preschoolers' Emotion Regulation Strategy Understanding: Relations with Emotion Socialization and Child Self-regulation. *Social development*, 18(2), 324-352.
- Cole, P. M., Martin, S. E. ve Dennis, T. A. (2004). Emotion regulation as a scientific construct: Methodological challenges and directions for child development research. *Child development*, 75(2), 317-333.
- Cole, P. M., Michel, M. K. ve Teti, L. O. D. (1994). The development of emotion regulation and dysregulation: A clinical perspective. *Monographs of the society for research in child development*, 59(2-3), 73-102.
- D'Zurilla, T. J., Maydeu-Olivares, A. ve Kant, G. L. (1998). Age and gender differences in social problem-solving ability. *Personality and individual differences*, 25(2), 241-252.
- D'Zurilla, T. J., ve Nezu, A. M. (1999). *Problem-solving therapy: A social competence approach to clinical intervention*: New York: Springer Publishing Company.
- Demirkap., E. . (2014). Çocukluk ça , travmalar,n,n duygu düzenleme ve kimlik geli imine etkisi ve bunlar,n psikopatolojiler ile ili kisi (Yay,mıanmam, Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Ayd,n.
- Denollet, J., Nyklè ek, I. ve Vingerhoets, A. J. (2008). Introduction: Emotions, emotion regulation, and health J. Denollet, I. Nyklè ek ve A. J. Vingerhoets (Ed.) *Emotion regulation*. (pp. 3-11). New York: Springer.
- Dodge, K. A. ve Garber, J. (1991). Domains of emotion regulation. J. Garber ve K. Dodge (Ed.) *The development of emotion regulation and dysregulation*, (3-11). New York: Cambridge University Press.
- Eisenberg, N., Cumberland, A. ve Spinrad, T. L. (1998). Parental socialization of emotion. *Psychological inquiry*, 9(4), 241-273.
- Eisenberg, N., Fabes, R. A., Bernzweig, J., Karbon, M., Poulin, R. ve Hanish, L. (1993). The relations of emotionality and regulation to preschoolers' social skills and sociometric status. *Child development*, 64(5), 1418-1438.
- Eisenberg, N., Losoya, S., Fabes, R. A., Guthrie, I. K., Reiser, M., Murphy, B. ve Padgett, S. J. (2001). Parental socialization of children's dysregulated expression of emotion and externalizing problems. *Journal of Family Psychology*, 15(2), 183.
- Eisenberg, N. ve Spinrad, T. L. (2004). Emotion-related regulation: Sharpening the definition. *Child development*, 75(2), 334-339.
- Eisenberg, N. ve Zhou, Q. (2000). Regulation from a developmental perspective. *Psychological inquiry*, 11(3), 166-171.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS statistics*. London:Sage publications.
- Fox, N. A. ve Calkins, S. D. (2003). The development of self-control of emotion: Intrinsic and extrinsic influences. *Motivation and Emotion*, 27(1), 7-26.
- Garner, P. W. ve Spears, F. M. (2000). Emotion regulation in low-income preschoolers. *Social development*, 9(2), 246-264.

- Gelgör, F. Z. (2016). *Anne, baba ve çocuk tarafından algılanan ebeveyn kabul-red ve kontrolünün çocuğunun duygu düzenleme becerisi ile ili kisi*. (Yay,mlanmam, Yüksek Lisans Tezi), Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.
- Goodman, W. B., Crouter, A. C., Lanza, S. T., Cox, M. J. ve Vernon-Feagans, L. (2011). Paternal work stress and latent profiles of fatheróinfant parenting quality. *Journal of Marriage and Family*, 73(3), 588-604.
- Gross, J. J. (1998). Antecedent-and response-focused emotion regulation: divergent consequences for experience, expression, and physiology. *Journal of personality and social psychology*, 74(1), 224.
- Gross, J. J. ve Thompson, R. A. (2007). Emotion regulation: Conceptual foundations. In J. J. Gross (Ed.), *Handbook of emotion regulation* (pp. 3-24). New York: Guilford Press.
- Gyurak, A., Gross, J. J. ve Etkin, A. (2011). Explicit and implicit emotion regulation: a dual-process framework. *Cognition and Emotion*, 25(3), 400-412.
- Israel, G. D. (1992). Determining sample size: University of Florida Cooperative Extension Service. *Institute of Food and Agriculture Sciences, EDIS*.
- Ka ,tç,ba ,, Ç. ve Öztürk, . (2010). *Benlik, aile ve insan geli imi: Kültürel psikoloji*. stanbul: Koç.
- Karaaslan, Ü. K. (2012). *Okul öncesi e itimin ve di er de i kenlerin ilkö retim I. s,n,f ö rencilerinin duygular, tan,ma ve ifade etme becerilerine etkisi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Karay,lmaz, D. (2008). Ana s,n,f,na devam eden çocuklar,n duygusal zeka ve sosyal uyum becerileri aras,ndaki ili kinin incelenmesi (Yay,nlanmam, Yüksek Lisans Tezi). *Gazi Üniversitesi, E itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara*.
- Koole, S. L. (2009). The psychology of emotion regulation: An integrative review. *Cognition and emotion*, 23(1), 4-41.
- Kopp, C. B. (1982). Antecedents of self-regulation: A developmental perspective. *Developmental psychology*, 18(2), 199.
- Kopp, C. B. (1989). Regulation of distress and negative emotions: A developmental view. *Developmental psychology*, 25(3), 343.
- Macklem, G. L. (2007). *Practitioner's guide to emotion regulation in school-aged children*. USA: Springer Science & Business Media.
- Mansfield, A. K., Dealy, J. A. ve Keitner, G. I. (2013). Family Functioning and Income: Does Low-Income Status Impact Family Functioning? *The Family Journal*, 21(3), 297-305.
- Mauss, I. B., Bunge, S. A. ve Gross, J. J. (2007). Automatic emotion regulation. *Social and Personality Psychology Compass*, 1(1), 146-167.
- Metin, . (2010). *The effects of dispositional anger, effortful control and maternal responsiveness on Turkish preschoolersø emotion regulation* (Unpublished masterø thesis). Koç University.
- Morris, A. S., Silk, J. S., Steinberg, L., Myers, S. S. ve Robinson, L. R. (2007). The role of the family context in the development of emotion regulation. *Social development*, 16(2), 361-388.

- Ramazan, A. ve Seęer, Z. . (2004). Okulöncesi dönemdeki Çocuklar,n duygusal Yüz fadelerini Tan,ma Becerilerinin Çe itli De i kenler aç,s,ndan ncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(11), 67-84.
- Raver, C. C. (2004). Placing emotional self-regulation in sociocultural and socioeconomic contexts. *Child development*, 75(2), 346-353.
- Rothbart, M. K., Ziaie, H. ve O'boyle, C. G. (1992). Self-regulation and emotion in infancy. *New directions for child and adolescent development*, 1992(55), 7-23.
- Saarni, C. (1984). An observational study of children's attempts to monitor their expressive behavior. *Child development*, 1504-1513.
- Shields, A. ve Cicchetti, D. (1997). Emotion regulation among school-age children: the development and validation of a new criterion Q-sort scale. *Developmental psychology*, 33(6), 906.
- Stegge, H. ve Terwogt, M. M. (2007). Awareness and regulation of emotion in typical and atypical development. In J. Gross (Ed.) *Handbook of emotion regulation*, 269-286. London: Guilford Press.
- Thompson, R. A. (1990). Emotion and self-regulation. In R. Thompson (Ed.) *Socioemotional development*. USA: University of Nebraska Press.
- Thompson, R. A. (1994). Emotion regulation: A theme in search of definition. *Monographs of the society for research in child development*, 59 (2-3), 25-52.
- Thompson, R. A. ve Meyer, S. (2007). Socialization of emotion regulation in the family. In J. Gross (Ed.) *Handbook of emotion regulation*, 249. London: Guilford Press.
- Yagmurlu, B. ve Altan, O. (2010). Maternal socialization and child temperament as predictors of emotion regulation in Turkish preschoolers. *Infant and Child Development*, 19(3), 275-296.

Extended Abstract

Introduction

Identifying emotions as one of the vital functions of human life is highly significant in terms of emphasizing the importance of emotions. However, emotions may become an element complicates human life if not used functionally, in the proper condition and in the required intensity. Considering people's daily life, it is seen that many feelings are experienced in the same day, but feelings cannot always be experienced naturally in order to sustain social relations. The individual is not independent of the environment in which he or she is living and the people around it. For this reason, it becomes very important to find ways to regulate one's feelings.

Emotion regulation skill, which is also very important for the future life of the individual, is based on preschool period. This skill is largely shaped in the preschool period by the way of parents and close encounters take role models by the child. Therefore, it is very important to examine the development of emotion regulation skills in the pre-school period.

Method

The population of the study consisted of parents and their children between the ages 4-6 who attend independent kindergartens located in Çankaya county of Ankara during the 2015-2016 academic year. The sample of the study selected by simple random sampling method, consisted of 240 parents and their children between the ages 4-6 who attend independent kindergartens located in Çankaya counties of Ankara during the 2015-2016 academic year. Data in this study is conducted by descriptive screening model, General Information Form and Emotion Regulation Checklist were used for data collection. Kruskal Wallis-H Test, Independent Groups T Test and One Way Anova were used to analyze of data.

Result

According to the results of this study, emotion regulation skills of children did not differ based on age, gender, number of siblings, age and education status of father; however, differ based on age and education status of mother and monthly income of family.

Conclusion

When the literature on children's emotional regulation skills is examined, emotion regulation ability is seen as a developmental achievement that must be earned in early childhood. Emotion regulation skills are associated with age in the literature as an increasing skill with the development of the child. However, according to this research result, children's emotional regulation ability not differ based on age of children. This result can have multiple reasons. First, significant differences in

children's emotional regulation skills arise during developmental transition periods such as the transition from infancy to school. Second, individual differences of children are thought to have an effect on this result. According to the results of this research, children's emotional regulation ability does not differ based on gender of children. This result differs from the related literature. With the change of society in time, easy access to information through technology and awareness of parents, children are raised without gender differences. According to the results of the research, the children of the young mothers are grumpier, anger control weakness and not flexible. As reason of this situation, it is considered that younger mothers have less experience in child care and be a model to their children towards emotion regulation. Socioeconomic status is one of the important factors affecting the development of emotion regulation skill. Educational status, working status and monthly income constitutes socioeconomic status. When the emotional regulation skills of children are examined according to parents' education status, emotional regulation ability of children does not differ based on father education status but it does differ based on mother education status. As the education status of the mother increases, the emotion regulation ability of the children increases. This situation is believed stem from inequality between the parents on child care. When the emotional regulation skills of children are examined according to parents' working status, emotional regulation ability of children does not differ based on mother working status but it does differ based on father working status. The father plays an effective role in the socio-economic status of the family. For this reason, this result is quite significant. Similarly, emotion regulation skills of the children do differ based on family monthly income. As the monthly income of family increases, the emotion regulation ability of the children increases. Finally, when the emotional regulation skills of the children are examined according to sibling number, emotional regulation ability of children does not differ based on sibling number. This situation is believed stem from the fact that 75.4% of the children in the sample have siblings. Besides, children in the sample have preschool education. For this reason, the difference between children who have sibling and non-sibling is decreasing. Consequently, preschool period is very important for the acquisition of emotion regulation skills. In this period, emotional regulation skill is highly influenced by environmental factors such as parental socialization, parental attitude, preschool education and environment. Therefore, there is a need for more research toward emotion regulation in preschool period.